

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Identifikátor materiálu: EU - 7 - 15 Dějepis, Gotika

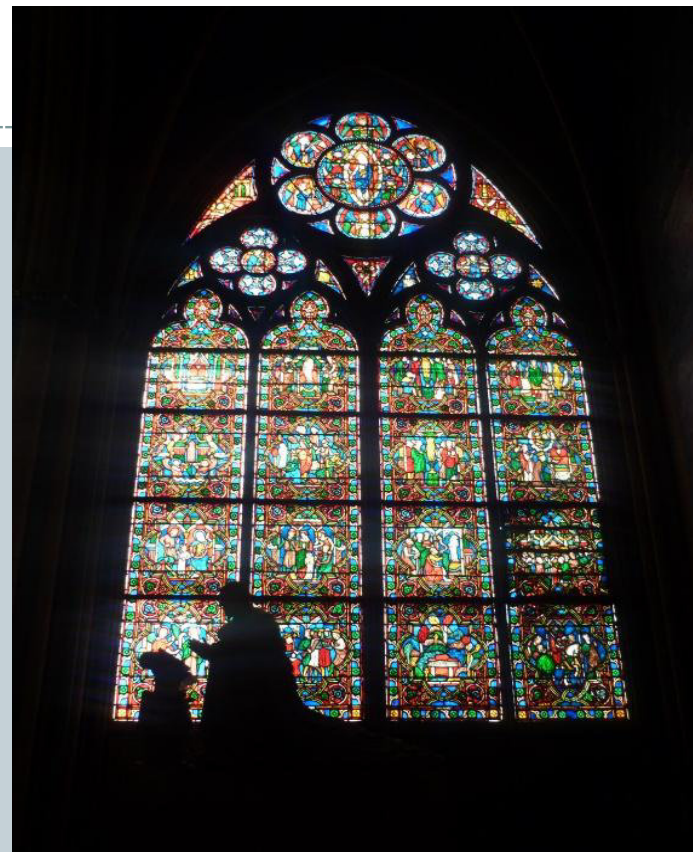
Anotace	Žák se seznamuje s gotickým stavebním slohem
Autor	Mgr. Lenka ŠERKSOVÁ
Jazyk	Čeština
Očekávaný výstup	Seznamuje se s jednotlivými stavebními slohy, snaží se podle typických znaků zařadit stavbu do správného období, učí se vážit si kulturních památek jako historického dědictví
Speciální vzdělávací potřeby	Určeno pro žáky s lehkým MP
Klíčová slova	Gotika, Gotika v Čechách
Druh učebního materiálu	prezentace
Druh interaktivity	výklad
Cílová skupina	Žák
Stupeň a typ vzdělávání	základní vzdělávání – druhý stupeň
Typická věková skupina	13 - 14 let / 7. ročník
Datum vytvoření materiálu	4. 3. 2012

Chrám sv. Víta, Praha

1

GOTIKA

Katedrála Notre -Dame, Paříž

2

Vznik

- Vznik 12.stol. – 16. stol. ve Francii
- Název od Gótů (barbarský kmen napadl Řím) - hanlivý název, styl vnímán jako nevzhledný - 1.názor
- Nazýváni tak italskými renesančními mistry, nemá nic společného s Góty – 2.názor
- „Přiblížení se k Bohu“

Mapa Francie

Znaky Gotiky

- Vysoké, štíhlé stavby z kamene a cihel
- Lomený oblouk
- Žebrová klenba
- Vnější opěrný systém
- Okna vysoká, úzká „sepjaté ruce“
- **Fiály** (drobné věžičky), **chrliče** (předchůdci okapů)
- **Rozety** (kruhová zdobená okna)

Gotické okno 5

Fiály 6

Rozeta 8

4
Chrlič
7

GOTICKÉ STAVBY

- Církevní stavby – katedrály, kostely
- Královská města s pravidelnou zástavbou (ulice, brány, mosty, trhy, hradby)
- Hrady, věže, měšťanské domy

Prašná brána 10

Dvojče
12

Hrad Karlštejn 9

Karlův most
11

Interiér, nábytek

- Těžký, jednoduchý
- Lavice, stoličky, podnožky, truhly
- Závěsy, baldachýny, polštáře, kožešiny

13

14

Malířství

- Desková malba
- Nástěnná malba
- Iluminace (barevný, ručně malovaný obraz v rukopisech)
- Skleněná vitráž (obraz složený z barevných sklíček spojených olověnými pásky)
- Mistr Theodorik

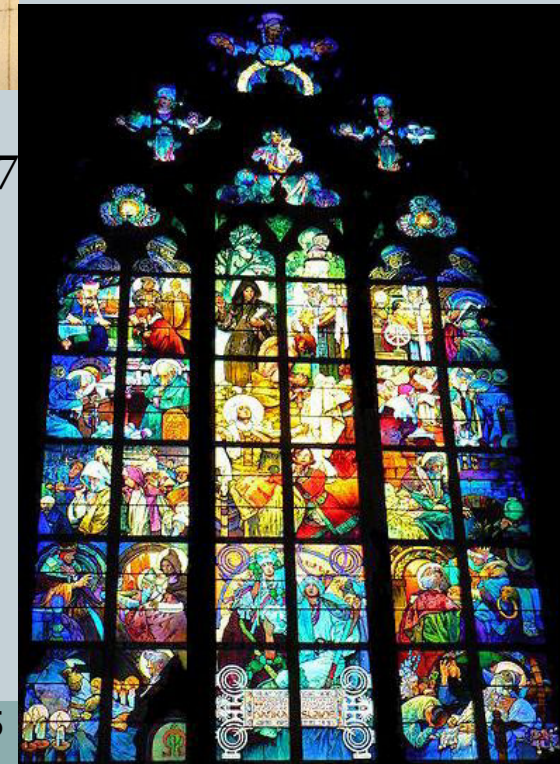
Vita Karoli, iluminovaný rukopis z r. 1472 17

Sv. Jeroným, Mistr Theodorik 15

Kostel sv. Mikuláše, Kašperské hory 16

vitráž chrám sv. Víta 18

Sochařství

- Materiál – kámen, lipové dřevo
- Zpočátku součástí - prvek staveb
- Později volná plastika
- Sochy pohybově strnulé

Socha Matky Boží Madony, kostel v Bošilci

20

Katedrála Panny Marie v Salisbury 19

Jihočeská gotika, madona 21

Gotika v Čechách

- Stavitelé Matyáš z Arrasu – 1. architekt, stavitel Karla IV.

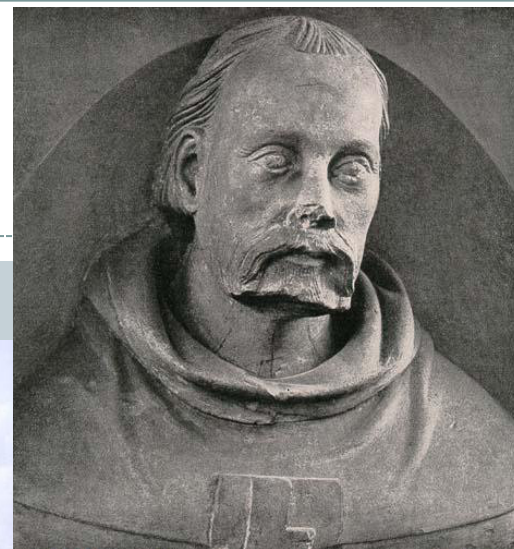
kamenný most, Nové Město pražské

- Petr Parlér – 2. architekt, stavitel, sochař, řezbář, stavitel Karla IV.

Vladislavský sál, Kaple Všech svatých
- Pražský hrad, Staroměstská
mostecká věž

Staroměstská
mostecká věž 24

Petr Parlér 22

Matyáš z Arrasu 23

Hudba

- Liturgické, světské, jarmareční, hrdinské písně
- Gotická hudba je spojována i s tanci – saltarello, estampida a czaldi-waldi (český tanec) 📢

25

26

Hudební nástroje

- Lauda - loutna, zurna - šalmaj, flétny, bicí a strunné nástroje, daidra – tamburína s plíšky, rybebky – housle, rebce – housličky, al rebab – arabské housličky

27

šalmaje (vzdušnicové), kornamusa, gotické dudy, flétny, flétna příčná, niněra, loutna, kvinterna a cistra (podobné loutně), fidula (housle), trumšajt (monochord), různé bicí nástroje

Ženská móda

- **Oplečka** - spodní prádlo – (tunika ze lnu, střih do „T“)
- **Punčochy** šité, pod koleny upevněné podvazky
- **Cotte** – dlouhá sukně do pasu
- **Cotehardie** – dlouhé rozšířené šaty s úzkými rukávy někdy na koncích trychtýřovitě rozšířenými
- **Robe** – svrchní zdobené šaty
- **Surcoat** – oděv bez rukávů lemovaný kožešinou
- **Houpelande** – plášťové šaty se záhyby a rukávy až na zem
- **Plášť** – většinou dlouhý, někdy s kapucí
- Na hlavě - roušky, čepce, heminy – čepce kornoutového tvaru

Surcoat 30

Houpelande 29

Robe 31

Mužská móda

- **Bruchy a hace** – spodky dlouhé a krátké
- **Cotte** – volná spodní košile bez límce
- **Vesta** -
- **Nohavice** přivazované ke spodkům, později sešité švem
- **Svrchní a spodní tunika** (suknice)
- **Surcoat** – oděv bez rukávů
- **Wams** –prošívaný kabátec, má roli brnění
- **Doublet** - kabátec civilní, podobný dámským šatům, později vypasovaný, do pasu s jednoduchými rukávy
- **Plášť** –
- **Houpellande** – plášť se zvonovitým střihem a sklady
- Na hlavě - čepičky z plátna, kápě, kapuce
- Obuv do špičkyy

Bruchy 32

Houpellande 33

34

SEZNAM ZDOJŮ:

1. http://ndo1.jxs.cz/586/949/26334a5548_269625_o2.jpg
2. http://ndo5.jxs.cz/944/994/8ab7aa4738_79800672_o2.jpg
3. http://www.luko2.com/images/info_france.gif
4. <http://www.spansko.info/img/barcelona/bigjpg/06.jpg>
5. http://www.hrady.cz/data_g/5477/93250.jpg
6. <http://leccos.com/pics/pic/fiala-ukazka.jpg>
7. <http://www.richard-seaman.com/Travel/CzechRepublic/Highlights/PragueCastleDragonetteGargoyle.jpg>
8. http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/7/77/Rozeta_Pary%C5%BC_notre-dame_chalger.jpg/220px-Rozeta_Pary%C5%BC_notre-dame_chalger.jpg
9. http://ndo3.jxs.cz/910/594/b5600a1e0e_61844246_o2.jpg
10. <http://azyipromilence.com.cz/obrazky/brana.jpg>
11. <http://vseovinu.vachta.cz/webfiles/Praha/pohled-na-karluv-most-od-karlovych-lazni-pravy-breh.jpg>
12. http://www.litomerice.cz/images/pamatky/goticke_dvojce.jpg
13. <http://environmentsplus.blog.com/files/2011/04/medieval-decor-furniture-bedroom.jpg>
14. <http://www.newblog.isetehtud.pri.ee/wp-content/uploads/2009/11/court-thrones.jpg>
15. http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/01/Meister_Theoderich_von_Prag_002.jpg/220px-Meister_Theoderich_von_Prag_002.jpg
16. http://www.vyletnik.cz/img.php?f=/images/vylet/kasperske_hory-c7b.jpg&cx=275&y=246
17. <http://www.paleografie.org/UK/img/gallery/110705142545.jpg>
18. <http://www.lampar-marty.cz/userFiles/vitraz-v-katedrale-sv-vita-v-praze.jpg>
19. <http://wiki.rvp.cz/@api/deki/files/13011/=salisbury14.JPG>
20. <http://sevetin.bcb.cz/bhist.5.jpg>
21. <http://sechtl-vosecek.ucw.cz/cml/nikon/nfilm0855.jpg>
22. <http://artroots.com/art2/peterparler.jpg>
23. http://www.vincibr.com/photos/d/14596-2/IMG_1968.JPG
24. http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Staromestska_mosticka_vez.jpg
25. http://www.ares.cz/tents/images/trn/d_gotika10.jpg
26. <http://www.superevent.cz/www/soubory/fotografie/normalized/828.jpg>
27. http://www.canora.cz/mc_files/images/ab_nastroje_v_kosi.jpg
28. <http://www.elthin.cz/foto/nastroje.jpg>
29. http://krea.wz.cz/15_stol/text_15_stoleti_zeny.htm#uces
30. http://krea.wz.cz/15_stol/text_15_stoleti_zeny.htm#uces
31. http://krea.wz.cz/15_stol/text_15_stoleti_zeny.htm#uces
32. http://krea.wz.cz/14_stol/muzi_13_a_14_stoleti.htm
33. http://krea.wz.cz/15_stol/text_15_stoleti.htm
34. http://www.moda.cz/e/sites/www.moda.cz/Autori/EliskaNavratilova/2007/20070112_Moda_V_Obrazech_-_Gotika/images/image_011.jpg_1541401617.jpg

<http://dakkar.rpgplanet.cz/historie-a-realita/goticky-stavebni-sloh>

<http://www.opravynabytku.com/new/historie-nabytku/>

www.wikipedia.cz

<http://gilnien.blog.cz/0808/goticka-hudba>

http://krea.wz.cz/15_stol/text_15_stoleti_zeny.htm#uces